

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فیش منبر

امام حسن عسکری سلام الله علیه

سبک زندگی اسلامی در آموزه های امام حسن عسکری (علیه السلام)

کانال فیش منبر و مرثیه در ایتا

<https://eitaa.com/fishemenbar>

<http://www.talabeyar.ir> = سایت طلبه یار

از آنجا که تمامی امامان معصوم علیهم السلام برترین اسوه صفات عالیه انسانی بودند، رفتار آنان در همه ابعاد می تواند برای پیروانشان درس آموز باشد.

۱. سخاوت و بخشندگی امام(علیه السلام)

سخاوت یکی از اخلاق های بارز در ائمه است. در روایت زیر این اخلاق الهی در مورد امام حسن عسکری بیان می شود:

محمد بن علی می گوید: زمانی بر اثر تهیدستی زندگی بر ما سخت شد. پدرم گفت: بیا با هم به نزد ابو محمد (امام عسکری علیه السلام) برویم. می گویند او مردی بخشنده است و به جود و سخاوت شهرت دارد. گفتم: او را می شناسی؟ گفت: نه، او را هرگز ندیده ام. با هم به راه افتادیم. در بین راه پدرم گفت: چقدر خوب است که آن بزرگوار دستور دهد به ما ۵۰۰ درهم بپردازند! تا با آن نیازهایمان را برطرف کنیم. دویست درهم برای لباس، دویست درهم برای پرداخت بدهی و صد درهم برای مخارج دیگر! من پیش خود گفتم: کاش برای من هم سیصد درهم دستور دهد که با صد درهم آن یک مرکب بخرم و صد درهم برای مخارج و صد درهم برای پوشاک باشد تا به کوهستان (در اطراف همدان و قزوین) بروم. هنگامی که به سرای امام رسیدیم، غلام آن حضرت بیرون آمده و گفت: علی بن

ابراهیم و پسرش محمد وارد شوند. چون وارد شده و سلام کردیم، امام به پدرم فرمود: «یا علی! ما خلفک عنا لی هذا الوقت؟ ؛ ای علی! چرا تا کنون نزد ما نیامده ای؟

پدرم گفت: ای آقای من! خجالت می کشیدم با این وضع نزد شما بیایم . وقتی از نزد آن حضرت بیرون آمدیم، غلام آمده و کیسه پولی را به پدرم داد و گفت :این پانصد درهم است، دویست درهم برای پوشاک، دویست درهم برای بدهی و صد درهم برای مخارج دیگر. آنگاه کیسه ای دیگر درآورده و به من داد و گفت: این سیصد درهم است، صد درهم برای خرید مرکب و صد درهم برای پوشاک و صد درهم دیگر برای سایر هزینه ها، اما به کوهستان نرو بلکه به سورا برو (۱) .

۲. ساده زیستی امام (علیه السلام)

ساده زیستی از ویژگی ها و اخلاق های زیبای همه ائمه بوده است که در روایتی که در ادامه می آید این اخلاق در امام حسن عسکری (علیه السلام) بیان می شود:

از آن جا که تمامی امامان معصوم علیهم السلام برترین اسوه صفات عالیه انسانی بودند، رفتار آنان در همه ابعاد می تواند برای پیروانشان درس آموز باشد.

کامل بن ابراهیم مدنی در مورد زهد و ساده زیستی امام عسکری علیه السلام می گوید: جهت پرسیدن سؤالاتی به محضر آن حضرت شرفیاب شدیم. هنگامی که به حضورش رسیدیم، دیدم آن گرامی لباسی سفید و نرم به تن دارد. پیش خود گفتم: ولی خدا و حجت الهی خودش لباس نرم و لطیف می پوشد و ما را به مواسات و همدردی با برادران دینی فرمان می دهد و از پوشیدن چنین لباسی باز می دارد. امام در این لحظه تبسم نمود و سپس آستینش را بالا زد و من متوجه شدم که آن حضرت پوشاکی سیاه و زبر بر تن نموده است. آن گاه فرمود: «یا کامل! هذا لله و هذا لكم؛ این لباس زبر برای خداست و این لباس نرم که روی آن پوشیده ام برای شماست (۲).

۱۳. ایجاد روحیه ی تفکر در پیروان خود

اسحاق کندی فیلسوف عراق بود. او به تالیف کتابی با موضوع تناقضات قرآن همت گماشت. او آن چنان با شور و علاقه مشغول تدوین این کتاب گردید که از مردم کناره گرفته و به تنهایی در خانه خویش به این کار مبادرت می ورزید، تا اینکه یکی از شاگردانش به محضر پیشوای یازدهم شرفیاب شد .

امام عسکری (علیه السلام) به او فرمود: «آیا در میان شما یک مرد رشید پیدا نمی شود که استاد شما را از این کارش منصرف سازد؟!» عرض کرد: ما

از شاگردان او هستیم، چگونه می توانیم در این کار یا کارهای دیگر به او
اعتراض کنیم؟!

امام فرمود: «آیا آنچه بگویم به او می رسانی؟» گفت: آری. فرمود: «نزد او
برو با او انس بگیر و او را در کاری که می خواهد انجام دهد یاری نما، آنگاه
بگو سؤالی دارم، آیا می توانم از شما بپرسم؟ به تو اجازه سؤال می دهد.
بگو: اگر پدیدآورنده قرآن نزد تو آید، آیا احتمال می دهی که منظور او از
گفتارش معانی دیگری غیر از آن باشد که پنداشته ای؟ خواهد گفت: امکان
دارد. و او اگر به مطلبی توجه کند، می فهمد و درک می کند. هنگامی که
جواب مثبت داد، بگو: از کجا اطمینان پیدا کرده ای که مراد و منظور عبارات
قرآن همان است که تو می گویی؟ شاید گوینده قرآن منظوری غیر از آنچه
تو به آن رسیده ای داشته باشد و تو الفاظ و عبارات را در غیر معانی و مراد
متکلم آن به کار میبری؟

آن شخص نزد اسحاق کندی رفت و همانطوری که امام به او آموخته بود، با
مهربانی تمام با او انس گرفت، سؤال خود را مطرح کرد و او را به تفکر و
اندیشیدن وادار نمود. اسحاق کندی از او خواست سؤال خود را تکرار کند،
در این حال به فکر فرو رفت و این احتمال به نظر او ممکن آمده و قابل
دقت بود، برای همین شاگردش را قسم داد که منشا این پرسش را برای او
بیان کند. او گفت: به ذهنم رسید و پرسیدم. استاد گفت: باور نمی کنم که به

ذهن تو و امثال تو این پرسش خطور نماید، راستش را بگو، این سؤال را از کجا آموخته ای؟ شاگرد گفت: ابو محمد عسکری به من یاد داد. استاد گفت: آری، الان حقیقت را گفتی. چنین سؤالی جز از آن خاندان نمی تواند باشد. آنگاه نوشته های خود را در این زمینه در آتش سوزانید (۳).

۴. ترویج فرهنگ صرفه جویی

برنامه ریزی صحیح در زندگی موجب رشد اقتصادی و از زیر ساخت های توسعه اجتماعی و بالندگی اقتصادی یک جامعه محسوب می شود. در سیره امام حسن عسکری علیه السلام در این رابطه نکات قابل توجهی وجود دارد و در ذیل نمونه ای از آن را می خوانیم :

محمد بن حمزه سروری می گوید: توسط ابوهاشم جعفری - که با هم دوست بودیم - نامه ای به محضر امام عسکری علیه السلام نوشته و درخواست کردم که آن حضرت دعا کند تا خداوند متعال در زندگی من گشایشی ایجاد بفرماید. وقتی که جواب را توسط ابوهاشم دریافت کردم، آن حضرت نوشته بود: « مات ابن عمک یحیی بن حمزه و خلف مائة الف درهم و هی وارده علیک، فاشکر الله و علیک بالاقتصاد و ایاک و الاسراف، فانه من فعل الشیطنه؛ پسر عمویت یحیی بن حمزه از دنیا رفت و مبلغ صد هزار درهم ارث باقی گذاشت و این درهم ها بر تو وارد می شود (به ارث به

تو می رسد) پس خدا را سپاسگذاری کن و بر تو باد به میانه روی، و از اسراف پرهیز که اسراف از رفتارهای شیطانی است .

بعد از چند روزی، پیکی از شهر حران آمده و اسنادی را مربوط به دارایی پسر عمویم به من تحویل داد. من با خواندن نامه ای که بین آن اسناد وجود داشت، متوجه شدم که پسر عمویم یحیی بن حمزه دقیقا همان روزی فوت کرده است که امام علیه السلام آن خبر را به من داد .

به این ترتیب از تنگدستی و فقر رهایی یافته و بعد از ادای حقوق الهی و احسان به برادرهای دینی ام، طبق دستور امام علیه السلام زندگی خود را بر اساس میانه روی تنظیم نموده و از اسراف و ولخرجی پرهیز نمودم و به این ترتیب زندگی ام سامان یافت در حالی که در گذشته فردی مبذر و اسراف کار بودم(۴) .

پی نوشت ها :

۱. اصول کافی، کتاب الحجّه، باب مولد ابی محمد الحسن بن علی، ج ۳ .
۲. مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۲۴۳. مستدرک سفینه البحار، ج ۹، ص ۲۲۰ .
۳. المناقب، ج ۴، ص ۴۲۴ و ۴۲۵؛ بحار الانوار، ج ۵۰، ص ۳۱۱ و ج ۱۰، ص ۳۹۲ .
۴. کشف الغمه، ج ۲، ص ۴۲۴ .
- ۵- منبع: پایگاه خبرگزاری صدا و سیما